

DOI: 10.5604/01.3001.0015.0502

Wartość celna towarów

Customs value of goods

Prof. zw. dr hab. Wiesław Czyżowicz

WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa

Prof. SGH dr hab. Ewa Gwardzińska

Szkoła Główna Handlowa

Streszczenie

Artykuł poświęcony jest problemom związanym z określaniem wartości celnej towarów importowanych, zgodnym z prawem celnym zarówno międzynarodowym, jak i unijnym. Na podstawie analizy oryginalnych dokumentów przedstawiono w ujęciu historycznym proces ujednociania podejścia do ustalania wartości celnej na arenie międzynarodowej. W tym procesie szczególną rolę odegrali Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu¹ oraz Światowa Organizacja Handlu². Opisano także podejście do ustalania wartości celnej w unijnym prawodawstwie celnym oraz wskazano elementy definicji wartości transakcyjnej, przysparzające najwięcej problemów w praktyce. Przeanalizowano zaktualizowane w 2020 r. wytyczne Komisji Europejskiej (KE) w sprawie ustalania wartości celnej³ oraz omówiono przewidywane skutki ich stosowania. W artykule przedstawiono również wyniki publicznych konsultacji KE w sprawie ustanowienia podstaw prawnych dla wiążących informacji o wartości celnej towarów (WIWC) oraz stan zaawansowania prac nad przygotowaniem odpowiednich przepisów. Scharakteryzowano decyzję WIWC na tle już istniejących decyzji w sprawie wiążących informacji taryfowych (WIT) oraz w sprawie wiążących informacji o pochodzeniu (WIP).

Słowa kluczowe: wartość celna, wartość transakcyjna, wiążąca informacja o wartości celnej towaru, wytyczne w sprawie ustalania wartości celnej.

Abstract

The article considers determination of the custom value of imported goods, in line with international and EU customs law. Basing on the analysis of original documents, international harmonization of the approach to customs valuation is presented from a historical perspective. A special role in this process has played the General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) and the World Trade Organization. The paper also describes the customs valuation in the EU customs legislation and indicates those elements of the transaction value definition that cause the most practical problems. The 2020 version of the European Commission's Customs Valuation Guidelines is discussed along with possible consequences of their application. The article presents also the results of the public consultation of the European Commission on the establishment of the legal basis for the decision relating to binding custom value information (BCVI) and the progress in work on the preparation of relevant regulations. The decision BCVI is characterized on the background of already existing decisions relating to binding tariff information and binding origin information.

Keywords: customs value, transaction value, binding information on customs valuation, guidance on custom valuation.

1. WSTĘP

Celem artykułu jest przedstawienie ewolucji i współczesnych problemów związanych z koncepcją wartości celnej. Podstawową bazą analizy prawno-instytucjonalnej wykorzystaną w badaniu są dokumenty WTO, Światowej Organizacji Celnej⁴ i Unii Europejskiej (UE). Główną tezą artykułu jest stwierdzenie, że mimo szczegółowych regulacji prawnych (międzynarodowych, unijnych i państw członkowskich) oraz

szeregu wytycznych, interpretacji, wyjaśnień itp. problematyka wartości celnej towarów pozostaje jednym z trudniejszych zagadnień teorii i praktyki celnej.

Zgodnie z unijnym kodeksem celnym⁵ wartość celna towarów stanowi – obok pochodzenia towarów i taryfy celnej – jeden z najistotniejszych elementów, na podstawie których stosowane są należności celne przywzowowe i wywzowowe oraz inne środki dotyczące wymiany towarowej⁶. Równocześnie

wartość celna towarów wykorzystywana jest przy określaniu podstawy obliczania VAT⁷ oraz podatku akcyzowego⁸ w imporcie towarów. Problematyka ta jest szeroko omawiana w monografiach Piotra Sawczuka⁹, Katarzyny Machalicy-Drozddek¹⁰ oraz Adama Drozdka¹¹.

Obecnie podstawową, uzgodnioną po kilkudziesięciu latach negocjacji i przyjętą przez społeczność międzynarodową, metodą ustalania wartości celnej towarów jest metoda wartości transakcyjnej, która jest wykorzystywana w 90-95% importu towarów¹². W przypadku gdy wartość celna nie może być ustalona metodą wartości transakcyjnej, zgodnie z Porozumieniem o stosowaniu art. VII GATT¹³ wykorzystywane są metody zastępcze.

Z badania przeprowadzonego w 2018 r. przez KE wynika, że chociaż 80% badanych uznało swoją znajomość przepisów UE dotyczących wartości celnej za wystarczającą, to aż 73% określiło poziom trudności związany z ustalaniem wartości celnej jako „średni” lub „wysoki”. Wśród obszarów stanowiących źródło problemów wymieniano złożoność prawodawstwa UE, rosnące zjawisko skomplikowanych lub nietypowych sytuacji handlowych, w tym ostatnie zmiany w „tradycyjnych” wzorcach handlu, niejednorodną implementację przepisów prawnych, potrzebę posiadania specjalistycznej wiedzy na poziomie przedsiębiorstwa i właściwych wskazówek organów celnych¹⁴.

Trwające od kilkudziesięciu lat doskonalenie prawa dotyczącego ustalania wartości celnej, jego ujednocianie i precyzowanie jest procesem ciągłym, odzwierciedlającym zmiany dokonujące się w międzynarodowym handlu towarami oraz doświadczenia ze stosowania dotychczasowego prawa. Świadczą o tym m.in. inicjatywy KE, która w 2018 r. zainicjowała prace nad ustanowieniem podstaw prawnych dla wiążących informacji o wartości celnej¹⁵, a we wrześniu 2020 r. opublikowała nowe wytyczne¹⁶ dotyczące interpretacji kilku artykułów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447¹⁷ odnoszących się do wartości celnej.

2. PROCES UJEDNOLICANIA WARTOŚCI CELNEJ TOWARÓW NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

Pierwsze międzynarodowe próby ujednoczenia ustalania wartości celnej podjęto po II wojnie światowej¹⁸. Już w 1946 r. pozarządowa międzynarodowa organizacja biznesu – Międzynarodowa Izba Handlowa¹⁹ opracowała „Katalog zasad” zawierający m.in. propozycje ujednoczenia metod wyliczania wartości celnej. W 1947 r. w trakcie negocjacji międzyrządowych²⁰ realizowanych w ramach procesu z Bretton Woods, mającego stworzyć system nowego międzynarodowego ładu gospodarczego, paraflowano w Hawanie w grudniu 1947 r. Porozumienie o utworzeniu Międzynarodowej Organizacji Handlu²¹. Załącznikiem do tego dokumentu był Układ ogólny o taryfach celnych i handlu (GATT '47) zawierający ogólne zasady handlu międzynarodowego, w tym i ustalania wartości celnej, wypracowane podczas konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) w Genewie w tymże roku. Zostały one zamieszczone w art. VII GATT, choć ostateczna treść definicji została dopracowana dopiero w połowie 1949 r.²²

Zgodnie z tym artykułem wartość celna towaru powinna się opierać na rzeczywistej wartości importowanego towaru lub towaru podobnego, na który cło jest nakładane. „Rzeczy-

wistą wartość” stanowiła cena ustalona w określonym czasie i miejscu przez ustawodawstwo państwa importu, po której towar był sprzedawany lub oferowany na sprzedaż w zwykłym obrocie handlowym na warunkach w pełni konkurencyjnych.

Dalsze prace realizowane w kooperacji z biznesem reprezentowanym przez ICC i przedstawicielami rządów doprowadziły w 1950 r. do stworzenia nowego projektu porozumienia zawartego w Konwencji brukselskiej o ustalaniu wartości celnej towarów na potrzeby celne²³. Podpisano ją w dniu 15 grudnia 1950 r., a zaczęto stosować od dnia 28 lipca 1953 r.²⁴

Zgodnie z definicją brukselską²⁵ wartością celną towarów była normalna cena, po której w założonych warunkach towar, dla których wartość celna jest ustalana, zostałyby sprzedane²⁶. Najważniejszymi elementami tej definicji były cena, czas i miejsce zakupu oraz dostarczenie towaru do importera. Innymi słowy, wartość celną określano jako cenę, po której w czasie i miejscu określonych przez ustawodawstwo kraju importu taki sam lub podobny towar był sprzedawany lub oferowany do sprzedaży w zwykłym obrocie handlowym na warunkach w pełni konkurencyjnych.

Powyższa definicja wartości celnej okazała się jednak za mało precyzyjna na potrzeby stosowania przez wszystkie strony zainteresowane współpracą międzynarodową. Faktyczne odchylenia od tak zdefiniowanej ceny były w pełni uwzględnione wówczas, kiedy zadeklarowana wartość była wyższa od podanej wartości w wykazie, a spadkowe wahania ceny uwzględniano tylko do 10%²⁷. Problemem okazało się również określenie normalnej ceny towarów nowych i rzadkich, które często nie były ujęte w wykazach.

Dlatego też kontynuowano prace nad wprowadzeniem w międzynarodowym obrocie towarowym elastyczniejszych metod określenia wartości celnej w formie ujednoczonego systemu stosowanego we wszystkich państwach. System miałby zapobiegać stosowaniu fikcyjnej metody ustalania wartości celnej, a przynajmniej znacznie ograniczać taką możliwość.

Określanie wartości celnej, choć było od najwcześniejszych prac nad GATT przedmiotem wielostronnych badań i analiz, nabrało większego znaczenia w trakcie Rundy Kennedy'ego (1964-1967), a zwłaszcza Rundy Tokijskiej (1973-1979), gdzie ta sprawa stała się jedną z bardziej kontrowersyjnych kwestii blokujących postęp w tej dziedzinie²⁸. W efekcie podjętych prac jednolity system ustalania wartości celnej towarów na arenie międzynarodowej został przyjęty w 1979 r. jako międzynarodowe Porozumienie w sprawie stosowania art. VII GATT. Dokument ten powszechnie określany jest jako Kodeks wartości celnej. Jego istotą było nie tylko przyjęcie art. VII GATT jako instrumentu bazowego, opartego na wartości transakcyjnej, czyli cenie faktycznie zapłaconej lub należnej za importowane towary, ale również przyjęcie metod zastępczych, umożliwiających zapewnienie sprawiedliwego, jednolitego i neutralnego systemu wyceny towarów na potrzeby celne. W Rundzie Urugwajskiej (1986-1994), choć nadal był to mocno upolityczniony temat, to był on już wyraźnie mniej ważny niż poprzednio, a ostateczny tekst w dużej mierze uzgodniono przed spotkaniem ministerialnym w Brukseli w grudniu 1990 r. W rezultacie ujednoczono na płaszczyźnie międzynarodowej metody i zasady ustalania

wartości celnej towarów. Ponadto obligatoryjnie implementowano je do porządku prawnego państw członkowskich WTO²⁹, w tym EWG, a w efekcie UE.

3. WARTOŚĆ CELNA TOWARÓW W UE

Ustawodawstwo celne UE inkorporowało metody i zasady ustalania wartości celnej towarów przyjęte w WTO/GATT. Zgodnie z art. 69 u.k.c. wartość celna towarów ustalana jest do celów stosowania wspólnej taryfy celnej oraz środków pozataryfowych, ustanowionych w przepisach unijnych regulujących określone dziedziny wymiany towarowej. Unijny kodeks celny (art. 70 i 74) wprost wyróżnia sześć metod ustalania wartości celnej towarów zgodnych z Porozumieniem w sprawie stosowania art. VII GATT, a mianowicie:

- 1) metodę wartości transakcyjnej,
- 2) metodę wartości transakcyjnej towarów identycznych,
- 3) metodę wartości transakcyjnej towarów podobnych,
- 4) metodę ceny jednostkowej (metoda dedukcyjna),
- 5) metodę wartości kalkulowanej,
- 6) metodę ostatniej szansy.

Podstawową metodą jest metoda wartości transakcyjnej. Pozostałe, nazywane metodami zastępczymi, mają charakter pomocniczy i są wykorzystywane, gdy nie jest możliwe stosowanie metody wartości transakcyjnej. Metody zastępcze są używane sekwencyjnie, tzn. następną w kolejności metodę można zastosować dopiero w przypadku braku możliwości zastosowania metody poprzedniej. Jedynym wyjątkiem jest możliwość zastosowania metody wartości kalkulowanej przed metodą dedukcyjną na wniosek przedsiębiorcy.

Uregulowania wspólnotowe/unijne dotyczące obliczania wartości celnej mają na celu ustanowienie sprawiedliwego, jednolitego i bezstronnego systemu, wykluczającego stosowanie arbitralnych lub fikcyjnych wartości celnych. Wartość celna musi zatem odzwierciedlać faktyczną wartość ekonomiczną przywożonego towaru, jak również uwzględnić wszystkie elementy tego towaru, mające wartość ekonomiczną. Było to też podkreślane w orzeczeniach Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS, obecnie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – TSUE)³⁰.

Zgodnie z art. 70 ust. 1 u.k.c.: „Zasadniczą podstawą wartości celnej towarów jest wartość transakcyjna, tj. cena faktycznie zapłacona lub należna za towary, gdy zostały one sprzedane w celu wywozu na obszar celny Unii, w razie potrzeby skorygowana”.

Udokumentowanie ceny sprzedaży wymaga dostarczenia przez podmiot gospodarczy autentycznych dokumentów zaświadczających o wartości transakcyjnej przywożonych towarów. Mimo autentyczności przedstawionych dokumentów organy celne mogą je zakwestionować ze względu na powstałe wątpliwości co do prawidłowości zadeklarowanej wartości transakcyjnej, np. gdy zostanie ona uznana za nie normalnie niską w porównaniu ze średnią statystyczną cen zakupu stosowanych w przywozie towarów podobnych³¹.

Wartość celna, oprócz ceny zapłaconej lub należnej za towar, obejmuje również inne koszty ponoszone przez nabywcę towarów w związku z ich przywozem na obszar celny UE. Ich katalog wskazany jest *expressis verbis* w art. 71 u.k.c. Do kosztów dodawanych do wartości transakcyjnej należą:

- 1) koszty ponoszone przez kupującego, nieujęte w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej za towary, takie jak:
 - a) prowizje i koszty pośrednictwa, z wyjątkiem prowizji od zakupu,
 - b) koszt pojemników, jeżeli na potrzeby celne traktowane są jako stanowiące całość z danymi towarami,
 - c) koszt pakowania obejmujący zarówno robociznę, jak i materiały;
- 2) określona w odpowiedniej proporcji wartość towarów i usług, dostarczanych bezpośrednio lub pośrednio przez kupującego, bezpłatnie lub po obniżonej cenie, do użytku związanego z produkcją i sprzedażą przywożonych towarów w celu wywozu, w zakresie, w jakim taka wartość nie jest wliczana w cenę faktycznie zapłaconą lub należną. Idzie tu wartość towarów i usług, takich jak:
 - a) materiały, komponenty, części i podobne elementy, które stanowią część składową lub przynależność przywożonych towarów,
 - b) narzędzia, materace, formy i podobne elementy użyte przy produkcji przywożonych towarów,
 - c) materiały zużyte przy produkcji przywożonych towarów,
 - d) prace inżynierskie, badawcze, artystyczne i projektowe oraz plany i szkice, wykonane poza Unią i niezbędne do produkcji przywożonych towarów;
- 3) honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne, które kupujący musi opłacić bezpośrednio lub pośrednio jako warunek sprzedaży wycenionych towarów, w zakresie, w jakim takie honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne nie są wliczane w cenę faktycznie zapłaconą lub należną;
- 4) wartość jakiegokolwiek części dochodu z tytułu dalszej odsprzedaży przywożonych towarów, dysponowania nimi lub też użytkowania, która przypada bezpośrednio lub pośrednio sprzedającemu;
- 5) koszty ponoszone do miejsca wprowadzenia towarów na obszar celny UE, obejmujące:
 - a) koszty transportu i ubezpieczenia przywożonych towarów,
 - b) opłaty załadunkowe i manipulacyjne związane z transportem przywożonych towarów.
 Ustawodawstwo celne UE (art. 72 u.k.c.) określa także katalog kosztów, które nie są wliczane do wartości celnej. Są to następujące kategorie kosztów:
 - 1) koszty transportu przywożonych towarów po ich wprowadzeniu na obszar celny Unii;
 - 2) koszty związane z pracami budowlanymi, instalacyjnymi, montażowymi, obsługą lub pomocą techniczną, wykonywanymi po wprowadzeniu na obszar celny Unii przywożonych towarów, takich jak zakłady przemysłowe, maszyny lub wyposażenie;
 - 3) odsetki wynikające z umowy o finansowaniu zawartej przez kupującego i odnoszącej się do zakupu przywożonych towarów, niezależnie od tego, czy finansowanie jest zapewnione przez sprzedającego czy też przez inną osobę, jeżeli umowa o finansowaniu została zawarta w formie pisemnej, a w razie konieczności kupujący jest w stanie udowodnić, że zostały spełnione następujące warunki:
 - a) takie towary zostały rzeczywiście sprzedane po cenie zadeklarowanej jako faktycznie zapłacona lub należna,

- b) żadne oprocentowanie nie przekracza normalnie stosowanego oprocentowania dla tego typu transakcji dokonywanych w danym kraju w czasie, w którym zapewniono finansowanie;
- 4) opłaty za prawo do kopiowania przywiezionych towarów w Unii;
- 5) prowizja od zakupu;
- 6) należności celne przywozowe lub inne opłaty należne w Unii z tytułu przywozu lub sprzedaży towarów;
- 7) płatności za prawo do dystrybucji lub odsprzedaży przywożonych towarów, poniesione przez kupującego, jeżeli takie płatności nie stanowią warunku sprzedaży towarów w celu ich wywozu do Unii.

Problematyka wartości celnej towarów, w tym ustalanie wartości celnej metodą wartości transakcyjnej, pozostaje jednym z trudniejszych zagadnień teorii i praktyki celnej mimo istnienia dużej liczby wytycznych, interpretacji, wyjaśnień³² itp., przygotowanych przez WCO, KE i krajowe służby celne.

Przepisy unijnego kodeksu celnego dotyczące obliczania wartości celnej metodą wartości transakcyjnej wydają się klarowne i precyzyjne, ale w praktyce wciąż występują problemy z ich stosowaniem, a w szczególności z interpretacją sformułowania „sprzedane w celu wywozu na obszar celny Unii” zawartego we wcześniej cytowanym art. 70 ust. 1 u.k.c. Dzieje się tak mimo określenia sposobu ustalania wartości transakcyjnej w przepisach proceduralnych, tj. w art. 128 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447:

- „1. Wartość transakcyjna towarów sprzedawanych w celu wywozu na obszar celny Unii jest ustalana w chwili przyjęcia zgłoszenia celnego na podstawie sprzedaży, która nastąpiła bezpośrednio przed wprowadzeniem towarów na ten obszar celny.
2. W przypadku sprzedaży towarów w celu wywozu na obszar celny Unii, nie przed ich wprowadzeniem na ten obszar celny, ale podczas czasowego składowania lub objęcia procedurą specjalną inną niż procedura tranzytu wewnętrznego, końcowego przeznaczenia lub uszlachetnienia biernego wartość transakcyjna będzie ustalana na podstawie tej sprzedaży”.

Mając na uwadze problemy zgłaszane przez importerów, KE przygotowała wytyczne dotyczące m.in. stosowania tych przepisów.

4. WYTYCZNE KE W SPRAWIE USTALANIA WARTOŚCI CELNEJ

Pierwsze wytyczne w sprawie stosowania art. 128, 136 i 347 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447 KE opublikowała we wrześniu 2016 r.³³ Zawierały one wyjaśnienia dotyczące ustalania wartości transakcyjnej towarów oraz honorariów, tantiem autorskich i opłat licencyjnych, czyli jednej z kategorii kosztów doliczanych do wartości transakcyjnej przy określaniu wartości celnej towarów.

Wytyczne wprowadzały – wzbudzającą wiele kontrowersji – koncepcję sprzedaży lokalnej, która występuje wtedy, gdy stronami sprzedaży towarów w celu wywozu na obszar celny UE są podmioty unijne. Wytyczne stanowiły też, że sprzedaż lokalna nie może służyć do ustalania wartości celnej metodą transakcyjną, co oznacza, że w przypadku sprzedaży lokalnej

trzeba było korzystać z metod zastępczych. Problem w tym, że pojęcie „sprzedaży lokalnej” nie funkcjonuje w prawodawstwie celnym UE. Porozumienie w sprawie stosowania art. VII GATT również nie zawiera postanowień odnośnie do kraju, w którym mają być zlokalizowane strony sprzedaży w celu sprzedaży na wywóz do kraju importu.

Skutki stosowania wytycznych w praktyce były uważnie dyskutowane w KE w Grupie Ekspertów Celnych w sekcji ds. wyceny celnej. Protokoły z posiedzeń ekspertów są dostępne publicznie. W październiku 2018 r. ukazała się informacja³⁴, że w przygotowywanej uaktualnionej wersji wytycznych usunięto wszystkie zapisy odnoszące się do sprzedaży lokalnej. Na tej podstawie służby celne kilku państw UE, w tym Polski, przyjęły z wyprzedzeniem, że sprzedaż między podmiotami z UE może stanowić podstawę do określenia wartości celnej importowanych towarów. Wytyczne z 2016 r. były więc stosowane niejednolicie.

Zmieniona wersja wytycznych została opublikowana w 2020 r.³⁵ Zrezygnowano w niej z zasady sprzedaży lokalnej, a podejście tam zaprezentowane wskazuje, że sam fakt zawarcia transakcji sprzedaży między podmiotami unijnymi nie ma znaczenia dla określenia, czy dana transakcja może stanowić podstawę do ustalenia wartości celnej metodą wartości transakcyjnej.

W wytycznych podkreśla się, że aby można było stosować metodę wartości transakcyjnej, należy ustalić, czy transakcja do tego wykorzystywana stanowi faktyczną sprzedaż, z rzeczywistym sprzedającym i kupującym. Za podstawę do ustalenia wartości celnej może służyć tylko umowa sprzedaży, a nie np. zamówienie (oficjalna oferta, w której potencjalny kupujący wyraża wolę zawarcia umowy sprzedaży z potencjalnym sprzedającym), które nie jest umową wiążącą. Zgodnie z art. 145 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447 „wymaganym dokumentem załączanym do zgłoszenia celnego jest faktura, która dotyczy zadeklarowanej wartości transakcyjnej”.

W przypadku łańcucha transakcji, w których wyniku towar jest importowany na obszar celny Unii, istotne jest prawidłowe wskazanie sprzedaży, która „nastąpiła bezpośrednio przed wprowadzeniem towarów na obszar celny Unii”. Jeśli nie jest to transakcja zakupu dokonana przez importera, ale inna transakcja w łańcuchu sprzedażowym, importer nie może ustalić wartości celnej metodą wartości transakcyjnej na podstawie swojej transakcji. Mógłby to zrobić na podstawie faktury sprzedaży innego uczestnika transakcji, występującej najbliższej momentu wprowadzenia towarów na obszar celny UE, co jest w praktyce często nieosiągalne, lub posłużyć się metodami zastępczymi. Ze względu na bardzo niewielką praktykę rynkową w zakresie ustalania wartości celnej metodami zastępczymi formalności celne mogą stanowić poważny problem dla importerów. Pojawia się jednak dodatkowy problem: jak w takiej sytuacji traktować fakturę zakupu importera na potrzeby VAT³⁶.

W dokumencie wyjaśniono także zasady traktowania sprzedaży w składzie celnym dla celów zadeklarowania wartości celnej³⁷. Tu sprzedażą właściwą do dokonania tej czynności powinna być sprzedaż występująca najbliższej momentu wprowadzenia towarów na obszar celny UE. Mimo to niektórzy państwa członkowskie nadal uważają, że wartość celna

powinna się opierać na ostatniej transakcji przed dopuszczeniem towarów do swobodnego obrotu³⁸.

Wytyczne nie zostały przyjęte jednoznacznie pozytywnie przez uczestników międzynarodowego handlu towarami. Co więcej – jak wyraziła się jedna z ekspertek – wytyczne mogą „wywołać skutek odwrotny do zamierzonego powodując praktyczne problemy z importem dla wielu przedsiębiorców i odwracając w niektórych przypadkach utartą od lat praktykę handlową”³⁹.

Omówione wytyczne – podobnie jak inne tego typu dokumenty, tworzące tzw. unijne miękkie prawo – mimo że nie są wiążące zarówno dla organów administracji celnej, jak i dla biznesu, to jednak stanowią wskazówki zmierzające do ujednoczenia postępowania w procedurach celnych. Nawet jeśli podejście do nich w państwach członkowskich nie będzie jednolite, to doświadczenia praktyczne mogą w przyszłości skutkować pożądanymi zmianami w unijnym prawie celnym.

5. PRACE NAD WPROWADZENIEM WIĄŻĄCYCH INFORMACJI O WARTOŚCI CELNEJ TOWARÓW

W unijnym prawie celnym (art. 33 u.k.c.) przewidziano dwie instytucje wiążących informacji:

- 1) decyzję w sprawie wiążących informacji taryfowych (decyzja WIT) oraz
- 2) decyzję w sprawie wiążących informacji o pochodzeniu (decyzja WIP).

Dotyczą one ułatwień celnych i są ważne zarówno dla biznesu, jak i dla służb celnych. Ustawodawca unijny (art. 35 u.k.c.) przewidział możliwość wydawania także wiążących decyzji w odniesieniu do innych elementów, na podstawie których są stosowane należności celne i inne środki dotyczące wymiany towarowej. Korzystając z tej przesłanki, Komisja Unii Europejskiej podjęła w 2018 r. wstępne działania w sprawie wiążących informacji o wartości celnej (decyzja WIWC)⁴⁰.

Decyzje WIT i WIP to decyzje administracyjne wydawane na wniosek osoby zainteresowanej. Zgodnie z art. 19 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446⁴¹ wnioski składa się właściwemu organowi celnemu w państwie członkowskim, w którym wnioskodawca ma siedzibę, lub właściwemu organowi celnemu w państwie członkowskim, w którym informacje będą wykorzystywane. W Polsce organem tym jest Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Decyzja WIT nie dotyczy stawek taryfowych, lecz klasyfikacji i przypisanego kodu nomenklatury taryfowej, do którego jest przyporządkowany towar zgłaszany do procedury celnej. Wniosek o wydanie decyzji WIT może dotyczyć wyłącznie towarów, które mają podobne cechy, a różnice między nimi są nieistotne dla ich klasyfikacji taryfowej⁴². Wniosek o wydanie decyzji WIP może zaś dotyczyć wyłącznie jednego rodzaju towarów i jednego zbioru okoliczności istotnych dla określenia pochodzenia⁴³, czyli wyłącznie towarów klasyfikowanych w tej samej pozycji taryfowej, uzyskanych w identycznych warunkach, z zastosowaniem tego samego procesu wytwarzania i ekwiwalentnych materiałów, w szczególności jeżeli chodzi o ich status pochodzenia⁴⁴. Proponuje się, aby z kolei decyzja WIWC – w przeciwieństwie do decyzji WIT i WIP – była stosowana do konkretnego elementu wartości

celnej wszystkich towarów importowanych w tej samej sytuacji faktycznej⁴⁵.

Zasadniczym celem instytucji wiążących informacji jest zapewnienie przejrzystości informacji celnej oraz zapewnienie równości i prawnego zabezpieczenia podmiotów gospodarczych na unijnym obszarze celnym. W przypadku WIT chodzi w szczególności o jednolite stosowanie Wspólnej Taryfy Celnej UE⁴⁶ oraz o wyeliminowanie różnic w klasyfikacji taryfowej w państwach członkowskich Unii. Służy do tego stworzony system europejskiej wiążącej informacji taryfowej⁴⁷, zarządzany i utrzymywany przez KE. EBTI zawiera bazę danych wszystkich przyjętych wniosków i wszystkich wydanych decyzji WIT we Wspólnocie. Organy celne państwa członkowskiego wydają decyzję WIT dopiero po skonsultowaniu jej z EBTI. W przypadku WIP chodzi o jednolitą interpretację reguł pochodzenia towarów dla podmiotów handlujących tymi samymi towarami z tego samego państwa i wyeliminowanie różnic w ramach UE. Z kolei projektowana decyzja WIWC powinna ujedlić postępowanie i kryteria uznawania wartości celnej danego towaru zgłaszanego do procedury celnej. Byłoby to dalsze ułatwienie dla unijnego biznesu związanego z międzynarodowym obrotem towarowym. Podobnie jak WIT i WIP – także WIWC sprzyjałaby zredukowaniu czasu odprawy celnej towarów.

Prace nad ustanowieniem decyzji WIWC rozpoczęły się konsultacjami publicznymi⁴⁸, które toczyły się on-line od dnia 1 marca 2018 r. do dnia 8 czerwca 2018 r. Były adresowane do biznesu, organizacji samorządu gospodarczego, władz publicznych, środowisk akademickich oraz wszystkich zainteresowanych. Celem konsultacji było:

- uzyskanie informacji na temat stopnia zainteresowania ustanowieniem podstaw prawnych dla decyzji WIWC oraz potrzeby – na bazie unijnego kodeksu celnego – odpowiedniej inicjatywy KE;
- wskazanie tych elementów wartości celnej, które mogłyby być objęte decyzją WIWC.

Z raportu podsumowującego wynika⁴⁹, że łącznie z 28 państw członkowskich UE i 9 państw trzecich otrzymano 200 wypełnionych kwestionariuszy, w tym 115 pochodziło od przedsiębiorców.

Uczestnicy badania wyrazili duże zainteresowanie ewentualnym wprowadzeniem w UE decyzji WIWC (86,5% ankietowanych), przy czym 68,5% ankietowanych oceniło wprowadzenie decyzji WIWC jako niezbędne lub potrzebne, a wśród korzyści wybierano najczęściej pewność prawną, unikanie sporów podczas odpraw celnych, zapewnienie zgodności oraz jednolite stosowanie prawa w UE. Część badanych (10,5%) uważa jednak, że wprowadzenie w UE decyzji WIWC nie jest potrzebne.

Respondentów poproszono o wskazanie tych elementów wartości celnej towarów, które powinny być objęte decyzją WIWC. Ankietowani najczęściej wymieniali tantiemy autorskie oraz opłaty licencyjne (55%), ceny transferowe (53%), korzyści dodatkowe, czyli towary i usługi wykorzystane do produkcji przywożonych towarów, dostarczane bezpłatnie lub po obniżonej cenie przez importera (41%), oraz rabaty i korekty cen (37%).

Ankietowani byli też pytani, czy i w jaki sposób decyzje WIWC należy podawać do publicznej wiadomości, a także o

niektóre aspekty związane z ważnością, utratą ważności i cofnięciem takich decyzji. Większość respondentów (85%) wyraziła opinię, że decyzje WIWC powinny być podawane do publicznej wiadomości (z wyjątkiem danych poufnych), a wśród nich 62% uważa, że najodpowiedniejszym miejscem do ich publikacji byłyby strony internetowe UE. Co do okresu ważności decyzji WIWC większość (59,5%) wypowiedziała się za stałym terminem ważności, jednakże 28,5% badanych preferuje zmienny okres ważności. Jeśli zaś chodzi o utratę ważności oraz cofnięcie decyzji WIWC, zdecydowana większość badanych opowiedziała się za standardowym podejściem już stosowanym w UE w odniesieniu do decyzji WIT i WIP. Przykładowo decyzja WIWC zostałaby wycofana, gdy przestałaby być zgodna z wyrokiem TSUE.

Wyniki konsultacji mają być uwzględnione w bardziej ogólnym projekcie realizowanym przez Dyрекcję Generalną ds. Podatków i Unii Celnej (TAXUD), dotyczącym analizy potrzeb, zakresu, istotności, wykonalności i skutków ewentualnej inicjatywy w sprawie ustanowienia wiążącej informacji o wartości celnej na szczeblu UE. Na razie nie podano do publicznej wiadomości informacji o stopniu zaawansowania projektu. Prace nad wprowadzeniem decyzji WIWC do porządku prawnego UE toczą się w Grupie Ekspertów ds. Ceł w sekcji ds. wyceny celnej. Częstokwątą informację na temat postępów prac można uzyskać na podstawie publikowanych protokołów ze spotkań tej grupy. Zapisy dotyczące ustanowienia decyzji WIWC, znajdujące się w protokole ze spotkania w lipcu 2020 r.⁵⁰, były optymistyczne. Projekt studium wykonalności miał być gotowy do końca sierpnia 2020 r. i przedstawiony do dyskusji jesienią 2020 r. Pozwoliłoby to na rozpoczęcie oceny skutków i konsultacji społecznych do początku 2021 r. oraz ewentualnie na przedstawienie propozycji legislacyjnej do połowy 2021 r. Terminy te nie zostały dotrzymane, m.in. z powodu ograniczeń wynikających z pandemii COVID-19. Aktualny stan zaawansowania prac nie jest publicznie znany.

6. PODSUMOWANIE

Wartość celna towarów stanowi – obok pochodzenia towarów i taryfy celnej – jeden z trzech podstawowych elementów, na podstawie których stosowane są należności celne przywózowe i wywózowe oraz inne środki dotyczące wymiany towarowej. Wartość celna wykorzystywana jest również przy określaniu podstawy obliczania podatku VAT oraz podatku akcyzowego w imporcie towarów. Prawidłowe określenie wartości celnej jest zatem niezwykle ważne zarówno dla importera, jak i dla dochodów budżetowych. Jasno określone przepisy i ich jednoznaczna interpretacja ograniczają możliwość zaniżania wartości celnej w importowych zgłoszeniach celnych, co było „od zawsze” pokusą dla przedsiębiorców zajmujących się międzynarodowym obrotem towarowym, przy czym – jak wynika z badań przeprowadzonych przez Stevena Pope’a, Cezarego Sowińskiego i Ives’a Taelmana⁵¹ – stopień obniżania wartości celnej nie jest skorelowany z poziomem wartościowym transakcji handlowej.

Zaniżanie wartości celnej bezpośrednio wpływa na uszczuplenie należnych ceł i podatków. W konsekwencji skutkuje to nie tylko nieuczciwą konkurencją na rynku, ale i pomniejszeniem dochodów budżetowych. W przypadku ceł

szkody dotyczą przede wszystkim budżetu unijnego, gdyż cła⁵² wchodzą w skład tzw. tradycyjnych zasobów własnych zapisanych w budżecie Unii, a państwa członkowskie zatrzymują na poczet kosztów poboru 25% pobranych ceł⁵³. Pobrane podatki importowe (VAT, podatek akcyzowy) stanowią natomiast dochód budżetów poszczególnych państw UE.

Sankcje za wykroczenia i przestępstwa celno-podatkowe nie są regulowane prawem unijnym, lecz są pozostawione w kompetencji państw członkowskich. W Polsce jest to regulowane przede wszystkim w Kodeksie karnym skarbowym i jego rozdziale 7 zatytułowanym „Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkowi celnemu oraz zasadom obrotu z zagranicą towarami i usługami”⁵⁴.

Mimo zaostrzenia sankcji za przestępstwa celne, obejmujące również kwestie związane z ustalaniem wartości celnej, zarówno biznes, jak i organy UE nadal dążą do jednoznaczności procesu ustalania wartości celnej i możliwie najdokładniejszego prezentowania jej w zgłoszeniach celnych. Temu także służą prowadzone od kilku lat – we współpracy z biznesem – prace ekspertów unijnych, mających przygotować podstawy prawne ustanowienia decyzji w sprawie wiążących informacji o wartości celnej (WIWC). Rozwiązanie to zapewniłoby przedsiębiorcom znaczące uproszczenie i pewność w dokonywaniu międzynarodowych obrotów towarowych, obliczaniu należności celnych, a w konsekwencji podatkowych.

W tym kierunku zmierza też nowa wersja wytycznych w sprawie wartości celnej, która zawiera wskazówki zmierzające do jednolitego stosowania wybranych artykułów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447. Wytyczne nie są dokumentem wiążącym, co może spowodować, że nie będą stosowane jednolicie we wszystkich państwach członkowskich. Doświadczenia praktyczne mogą jednak w przyszłości przynieść pożądane skutki prawne.

Podziękowanie

Autorzy dziękują dr Vierze Gafrikovej za istotny wkład w przygotowanie artykułu.

Przypisy

- 1 Ang. General Agreement on Tariffs and Trade – GATT.
- 2 Ang. World Trade Organization – WTO.
- 3 Wytyczne. Wartość celna. Artykuły 128, 136 oraz 347 rozporządzenia wykonawczego unijnego kodeksu celnego, tłumaczenie dokumentu Komisji Europejskiej (DG TAXUD), Bruksela, 17 września 2020, TAXUD/2623395rev2/202, CEG-YAL/20/8/3.4, <https://www.podatki.gov.pl/media/6785/wytyczne-art-128-136-i-357-pl.pdf>, dostęp: 30.05.2021.
- 4 Ang. World Customs Organization – WCO.
- 5 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny, Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1, ze zm., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0952>, dostęp: 12.07.2021, dalej: „unijny kodeks celny” lub „u.k.c.”.
- 6 Zob. tytuł II „Elementy, na podstawie których stosowane są należności celne przywózowe i wywózowe oraz inne środki dotyczące wymiany towarowej” u.k.c.
- 7 Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, s. 1, ze zm., art. 85-86, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A32006L0112>, dostęp: 12.07.2021; Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 685 ze zm., <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU2021000685>, dostęp: 12.07.2021.

- ⁸ Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 722 ze zm., <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU2020000722>, dostęp: 12.07.2021.
- ⁹ P. Sawczuk, *Wartość celna jako element kalkulacyjny należności celnych*, Lublin 2011.
- ¹⁰ K. Machalica-Drozdek, *Stosunek prawny zobowiązania celno-podatkowego w obrocie towarowym z zagranicą*, Warszawa 2015.
- ¹¹ A. Drozdek, *Charakter prawny cła jako daniny publicznej w krajowym i unijnym prawie celnym* (Biblioteka Celnej Książki), Szczecin 2017.
- ¹² World Customs Organization, *WCO Guide to customs valuation and transfer pricing*, Brussels, June 2018, <http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/key-issues/revenue-package/wco-guide-to-customs-valuation-and-transfer-pricing.pdf?db=web>, dostęp: 30.05.2021.
- ¹³ Porozumienie w sprawie stosowania artykułu VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994, Marrakesz, 15.04.1994, Dz. Urz. UE L 336 z 23.12.1994, s. 119, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 11, t. 21, s. 205, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:21994A1223\(10\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:21994A1223(10)), dostęp: 12.07.2021, dalej: Porozumienie w sprawie stosowania art. VII GATT.
- ¹⁴ Komisja Europejska, *Wstępne konsultacje publiczne na temat ustanowienia w UE decyzji dotyczących wiążących informacji w zakresie ustalania wartości celnej*, https://ec.europa.eu/info/consultations/exploratory-public-consultation-establishment-eu-decisions-relating-binding-information-field-customs-valuation_pl, dostęp: 30.05.2021.
- ¹⁵ Tamże.
- ¹⁶ *Wytyczne. Wartość celna...*, dok. cyt.
- ¹⁷ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny, Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, s. 558, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2447>, dostęp: 12.07.2021, dalej: rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447.
- ¹⁸ J. Streatfeild, *A Brief Negotiating History of Customs Valuation in the GATT and WTO*, October 6, 2005, <https://ssrn.com/abstract=1483725>, dostęp: 29.05.2021. Zob. także: World Trade Organization, *Technical Information on Customs Valuation*, https://www.wto.org/english/tratop_e/cusval_e/cusval_info_e.htm, dostęp: 30.05.2021.
- ¹⁹ Ang. International Chamber of Commerce – ICC.
- ²⁰ Z bloku wschodniego w negocjacjach uczestniczyły delegacje z Polski i Czechosłowacji, ale nie zakończyły w nich udziału ze względu na nasilającą się zimną wojnę.
- ²¹ Ang. International Trade Organization – ITO.
- ²² The General Agreement on Tariffs and Trade, http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_e.pdf, dostęp: 18.02.2021.
- ²³ Oryginalny tekst znajduje się w zbiorze dokumentów ONZ: Convention on the valuation of goods for customs purposes (with annexes). Signed at Brussels, on 15 December 1950, „Treaty Series. Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations” 1953, vol. 171, s. 305-327, <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20171/v171.pdf>, dostęp: 13.07.2021.
- ²⁴ Szerzej na ten temat w: W. Czyżowicz, *Wartość celna towarów, w: Prawo celne*, W. Czyżowicz (red.), Warszawa 2004, s. 112-120; J. Radzewicz, *Kodeks celny. Elementy kalkulacyjne*, Warszawa 2008, s. 15-20.
- ²⁵ Ang. Brussels Definition of Value – BDV.
- ²⁶ Zob. Annex I „Definition of Value” do Convention on the valuation of goods for customs purposes, dok. cyt.
- ²⁷ World Trade Organization, *Technical Information on Customs Valuation*, dz. cyt.
- ²⁸ Zob. J. Streatfeild, dz. cyt.
- ²⁹ Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization, https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/04-wto_e.htm, dostęp: 10.01.2021.
- ³⁰ Zob. np. wyrok ETS z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie C306/04 Compaq Computer International Corporation v. Inspecteur der Belastingdienst – Douanedistrict Arnhem, ECLI:EU:C:2006:716, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62004CJ0306>, dostęp: 30.04.2021; wyrok TSUE z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie C291/15 Hungary Kft. v. Nemzeti Adó- és Vámhivatal Nyugat-dunántúli Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága, ECLI:EU:C:2016:455, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62015CJ029>, dostęp: 30.04.2021, dalej: wyrok w sprawie Hungary Kft.
- ³¹ Wyrok w sprawie Hungary Kft., dok. cyt.
- ³² Najbardziej kompleksowe międzynarodowe dokumenty to: Komisja Europejska, *Kompendium tekstów dotyczących ustalania wartości celnej*, TAXUD/800/2002-EN, wersja z 2018 r., <https://www.podatki.gov.pl/media/6311/kompendium-tekstow-kkc-22-09-2020.pdf>, dostęp: 15.06.2021; World Customs Organization, *Customs Valuation Compendium*, <https://www.wcoomdpublishings.org/en/products/valuation>, dostęp: 15.06.2021; U.S. Customs and Border Protection, *Customs Valuation Encyclopedia 1980-2015*, Washington, June 2016, <https://www.cbp.gov/sites/default/files/assets/documents/2020-Feb/ICP-Valuation-Encyclopedia-2015-Final.pdf>, dostęp: 15.06.2021.
- ³³ European Commission, Guidance Document on Customs Valuation Implementing Act Arts 128 and 136 UCC IA, and Art. 347 UCC IA, Brussels, 28 April 2016, Taxud B4/ (2016) 808781 revision 2, https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/default/files/docs/body/guidance_valuation_en.pdf, dostęp: 30.05.2021.
- ³⁴ Customs Expert Group – Valuation Section, CEG/VAL/5, Brussels, 11-12 October 2018, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=en&meetingId=9210&fromExpertGroups=true>, dostęp: 30.05.2021.
- ³⁵ *Wytyczne. Wartość celna...*, dok. cyt.
- ³⁶ Zob. M. Kolbusz-Nowak, *Nowe wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie wartości celnej i ich wpływ na cło i VAT*, <https://www.ey.com/pl/pl/tax/nowe-wytyczne-komisji-europejskiej-w-sprawie-wartosci-celnej>, dostęp: 20.04.2021.
- ³⁷ Art. 128 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447.
- ³⁸ Customs Expert Group – Valuation Section, CEG/VAL/8..., dz. cyt.
- ³⁹ Tamże.
- ⁴⁰ Zob. także: E. Gwardzińska, *Decyzje dotyczące wiążących informacji w zakresie ustalania wartości celnej – fikcja czy rzeczywistość?*, „Monitor Prawa Celnego i Podatkowego” 2019, nr 9.
- ⁴¹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego, Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, s. 1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2446>, dostęp: 13.07.2021.
- ⁴² Art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447.
- ⁴³ Tamże.
- ⁴⁴ Krajowa Administracja Skarbowa, *Wytyczne dotyczące wiążącej informacji o pochodzeniu (WIP), wersja 1.0*, czerwiec 2020, <https://www.podatki.gov.pl/media/6142/wytyczne-dotycz%C4%85ce-udzielania-wi%C4%85cej-informacji-o-pochodzeniu-wip.pdf>, s. 3, dostęp: 13.07.2021.
- ⁴⁵ ICC position paper in attachment to its response to the European Union public consultation on Binding Value Information, ICC Commission on Customs and Trade Facilitation, 8 June 2018, <https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>, dostęp: 30.05.2021.
- ⁴⁶ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej, Dz. Urz. UE L 256 z 7.09.1987, s. 1, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 2, s. 382, ze zm., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A31987R2658>, dostęp: 13.07.2021.
- ⁴⁷ Ang. European Binding Tariff Information System – EBTI.
- ⁴⁸ Komisja Europejska, *Wstępne konsultacje publiczne...*, dz. cyt.
- ⁴⁹ *Exploratory Consultation. Establishment in the EU of Decisions relating to binding information in the field of customs valuation*, 30.07.2018, <https://circabc.europa.eu/sd/a/7c5cb2f0-e412-49a2-873a-901c905fff46/Synopsis%20report%20Customs%20valuation%20consultation.pdf>, dostęp: 30.05.2021.
- ⁵⁰ Customs Expert Group – Valuation Section, CEG/VAL/8, Videoconference, 17 July 2020, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=en&meetingId=22335&fromExpertGroups=true>, dostęp: 30.05.2021.
- ⁵¹ S. Pope, C. Sowiński, I. Taelman, *Import value de minimis level in selected economies as cause of undervaluation of imported goods*, „World Customs Journal” 2014, vol. 8, nr 2, s. 75-90, [http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%208,%20Number%202%20\(Sep%202014\)/09%20Pope%20et%20al.pdf](http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%208,%20Number%202%20(Sep%202014)/09%20Pope%20et%20al.pdf), dostęp: 30.05.2021.

- ⁵² Art. 2 ust. 1a decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającej decyzję 2014/335/UE, Euratom, Dz. Urz. UE L 424 z 15.12.2020, s. 1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX:32020D2053>, dostęp: 13.07.2021, dalej: decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053.
- ⁵³ Art. 9 ust. 2 decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053.
- ⁵⁴ Ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 408 ze zm., <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210000408>, dostęp: 13.07.2021. Zob. także W. Czyżowicz, *Customs infringements and Sanctions in Polish Regulations*, „Global Trade and Customs Journal” 2018, nr 7/8, s. 335-342.

Bibliografia

Literatura

- Czyżowicz W., *Customs infringements and Sanctions in Polish Regulations*, „Global Trade and Customs Journal” 2018, nr 7/8.
- Czyżowicz W., *Wartość celna towarów*, w: *Prawo celne*, W. Czyżowicz (red.), Warszawa 2004.
- Drozdek A., *Charakter prawny cła jako daniny publicznej w krajowym i unijnym prawie celnym* (Biblioteka Celnej Książki), Szczecin 2017.
- Gwardzińska E., *Decyzje dotyczące wiążących informacji w zakresie ustalania wartości celnej – fikcja czy rzeczywistość?*, „Monitor Prawa Celnego i Podatkowego” 2019, nr 9.
- Machalica-Drozdek K., *Stosunek prawny zobowiązania celno-podatkowego w obrocie towarowym z zagranicą*, Warszawa 2015.
- Pope S., Sowiński C., Taelman I., *Import value de minimis level in selected economies as cause of undervaluation of imported goods*, „World Customs Journal” 2014, vol. 8, nr 2.
- Prawo celne*, W. Czyżowicz (red.), Warszawa 2004.
- Radzewicz J., *Kodeks celny. Elementy kalkulacyjne*, Warszawa 2008.
- Sawczuk P., *Wartość celna jako element należności kalkulacyjnych*, Lublin 2011.
- Streatfeild J., *A Brief Negotiating History of Customs Valuation in the GATT and WTO*, October 6, 2005, <https://ssrn.com/abstract=1483725>, dostęp: 29.05.2021.

Źródła internetowe

- Customs Expert Group – Valuation Section, CEG/VAL/5, Brussels, 11-12 October 2018, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=en&meetingId=9210&fromExpertGroups=true>, dostęp: 30.05.2021.
- Customs Expert Group – Valuation Section, CEG/VAL/5, Videoconference, 17 July 2020, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=en&meetingId=22335&fromExpertGroups=true>, dostęp: 30.05.2021.
- ICC position paper in attachment to its response to the European Union public consultation on Binding Value Information, ICC Commission on Customs and Trade Facilitation, 8 June 2018, <https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>, dostęp: 30.05.2021.
- Kolbusz-Nowak M., *Nowe wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie wartości celnej i ich wpływ na cło i VAT*, https://www.ey.com/pl_pl/tax/nowe-wytyczne-komisji-europejskiej-w-sprawie-wartosci-celnej, dostęp: 20.04.2021.
- Komisja Europejska, *Wstępne konsultacje publiczne na temat ustanowienia w UE decyzji dotyczących wiążących informacji w zakresie ustalania wartości celnej*, https://ec.europa.eu/info/consultations/exploratory-public-consultation-establishment-eu-decisions-relating-binding-information-field-customs-valuation_pl, dostęp 30.05.2021.
- World Customs Organization, *Customs Valuation Compendium*, <https://www.wcoomdpublishings.org/en/products/valuation>, dostęp: 15.06.2021.
- World Trade Organization, *Technical Information on Customs Valuation*, https://www.wto.org/english/tratop_e/cusval_e/cusval_info_e.htm, dostęp: 30.05.2021.

Akty prawne

- Convention on the valuation of goods for customs purposes (with annexes). Signed at Brussels, on 15 December 1950, „Treaty Series. Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations” 1953, vol. 171, s. 305-327,

<https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20171/v171.pdf>, dostęp: 13.07.2021.

- Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom, Dz. Urz. UE L 424 z 15.12.2020, s. 1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX:32020D2053>, dostęp: 13.07.2021.
- Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, s. 1, ze zm., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A32006L0112>, dostęp: 12.07.2021.
- Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization, https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/04-wto_e.htm, dostęp: 10.01.2021.
- Porozumienie w sprawie stosowania artykułu VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994, Marrakesz, 15.04.1994, Dz. Urz. UE L 336 z 23.12.1994, s. 119, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 11, t. 21, s. 205, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:21994A1223\(10\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:21994A1223(10)), dostęp: 12.07.2021.
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego, Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, s. 1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2446>, dostęp: 13.07.2021.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny, Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1, ze zm., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0952>, dostęp: 12.07.2021.
- Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej, Dz. Urz. UE L 256 z 7.09.1987, s. 1, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 2, s. 382, ze zm., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A31987R2658>, dostęp: 13.07.2021.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny, Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, s. 558, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2447>, dostęp: 12.07.2021.
- The General Agreement on Tariffs and Trade, http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_e.pdf, dostęp: 18.02.2021.
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 722 ze zm., <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200000722>, dostęp: 12.07.2021.
- Ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 408 ze zm., <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210000408>, dostęp: 13.07.2021.
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 685 ze zm., <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210000685>, dostęp: 12.07.2021.
- Orzecznictwo
- Wyrok ETS z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie C306/04 Compaq Computer International Corporation v. Inspecteur der Belastingdienst – Doanestedistrict Arnhem, ECLI:EU:C:2006:716, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62004CJ0306>, dostęp: 30.04.2021.
- Wyrok TSUE z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie C291/15 Hungary Kft. v. Nemzeti Adó- és Vámhivatal Nyugat-dunántúli Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága, ECLI:EU:C:2016:455, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62015CJ0291>, dostęp: 30.04.2021.
- Inne źródła
- European Commission, Guidance Document on Customs Valuation Implementing Act Arts 128 and 136 UCC IA, and Art. 347 UCC IA, Brussels, 28 April 2016, Taxud B4/ (2016) 808781 revision 2, https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/default/files/docs/body/guidance_valuation_en.pdf, dostęp: 30.05.2021.
- Exploratory Consultation. Establishment in the EU of Decisions relating to binding information in the field of customs valuation*, 30.07.2018, <https://circabc.europa.eu/sd/a/7c5cb2f0-e412-49a2-873a-901c905fff46/>

- Synopsis%20report%20Customs%20valuation%20consultation.pdf, dostęp: 30.05.2021.
- Komisja Europejska, *Kompendium tekstów dotyczących ustalania wartości celnej*, TAXUD/800/2002-EN, wersja z 2018 r., <https://www.podatki.gov.pl/media/6311/kompendium-tekstow-kkc-22-09-2020.pdf>, dostęp: 15.06.2021.
- Krajowa Administracja Skarbowa, *Wytyczne dotyczące wiążącej informacji o pochodzeniu (WIP), wersja 1.0*, czerwiec 2020, <https://www.podatki.gov.pl/media/6142/wytyczne-dotycz%C4%85ce-udzielania-wi%C4%85cej-informacji-o-pochodzeniu-wip.pdf>, dostęp: 13.07.2021.
- U.S. Customs and Border Protection, *Customs Valuation Encyclopedia 1980-2015*, Washington, June 2016, <https://www.cbp.gov/sites/default/files/assets/documents/2020-Feb/ICP-Valuation-Encyclopedia-2015-Final.pdf>, dostęp: 15.06.2021.
- World Customs Organization, *WCO Guide to customs valuation and transfer pricing*, Brussels, June 2018, <http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/key-issues/revenue-package/wco-guide-to-customs-valuation-and-transfer-pricing.pdf?db=web>, dostęp: 30.05.2021.
- Wytyczne. Wartość celna. Artykuły 128, 136 oraz 347 rozporządzenia wykonawczego unijnego kodeksu celnego, tłumaczenie dokumentu Komisji Europejskiej (DG TAXUD), Bruksela, 17 września 2020, TAXUD/2623395rev2/202, CEG-YAL/20/8/3.4, <https://www.podatki.gov.pl/media/6785/wytyczne-art-128-136-i-357-pl.pdf>, dostęp: 30.05.2021.